

Participeren loont: Doelstelling participatiewet 125.000 banen en iedereen een praktijkverklaring!

De praktijkverklaring is net als een paperclip. Simpel in gebruik, binnen ieder bedrijf en in ieder beroep van toepasbaar en heeft een effectief verbindend effect tussen werk en onderwijs.

De praktijkverklaring in het mbo is echt het werkgevers instrument, die het praktijkleren zichtbaar maakt. Het leren vindt 100% in het leerbedrijf plaats. Eindelijk een instrument om het leermeester-gezel principe weer in beeld te brengen. Je belooft niet alleen de gezelschap. Je belooft ook de bedrijven, die een inspanning leveren om de gezelschap een stukje van een beroep te leren. Het 'samenvatting oordeel' omschrijft in werkgevers termen dat de gezelschap zijn beroepstaken (lees werkprocessen) beheerst en hoe hij/zij functioneert in termen van de 6K's (Kennnis, Kwaliteit, Kwantiteit, Kosten, Klant en Continuïteit). Met het werkproces als meetlat, en de onderwijskundige formulering wordt het praktijkleren formeel onderwijs. En de medewerkers krijgt een praktische referentie, bewijs, eventueel aangevuld met tips (= stukje gebruiksaanwijzing), hoe de gezelschap het beste functioneert en gedijt.

De pilotprojectgroep als multidisciplinair netwerk

De praktijkverklaring werkt ook verbindend in het netwerk, de brug naar werk. De praktijkverklaring is immers de perfecte basis voor duidelijke arbeidsafspraken. Wij leren namelijk niet alleen directe collega's wat hij/zij mag verwachten van de gezelschap. Ook Vso/pro docenten, jobcoaches, begeleiders op zorglocaties (bijna-baan locaties) worden gedruild in de 6K-eisen en de mbo-beroepstaal. De intermediair (jobcoach) gaat zo met een duidelijke meetlat, het driegesprek aan, over het werk en werkzaamheden in het bedrijf samen met de werkgever en gezelschap. Samen wordt in 6K-termen bepaalt welke beroepstaken je behoort te beheersen (nu en/of in 3-6 maanden). Je ondersteunt leermeester en gezelschap en helpt beiden door duidelijk in beeld te brengen wat de vlag is (de 6K's in het werkproces). Als dit lukt is de werkgever blij met iemand die daardoor beter functioneert, en behaalt de gezelschap zijn praktijkverklaring en heeft hij/zij meer perspectief op duurzaam (betaald) werk.

De werkende weg versus de schoolse aanpak.

Zijn we een concurrent voor het bestaande schoolsysteem. Absoluut niet! De praktijkverklaring geeft juist weer perspectief dat een mbo-diploma wel haalbaar is, aan diegenen die het nooit meer als haalbaar hadden verwacht. Onze gezellen-doelgroep; de werkenden in een participatiebaan, schooluitvallers vso/pro/mbo, statushouders en Wajongers behalen hiermee een tastbare mbo-verklaring dat ze bepaalde werkprocessen uit een mbo-beroepsopleiding op dat niveau beheersen. Individueel pull onderwijs voor wie het push onderwijs niet werkt. Verder is het een mooie aanvulling op het bestaande RBL vangnet. In het kader van de inclusieve adviesfunctie (vervuld door gemeentes, RBL, VNO & OCW, UWV en onderwijsinstelling) wordt deze route pas ingezet als een volledig mbo-opleiding niet haalbaar is. Door goede samenwerking met gemeentes en scholen op te zetten wordt de praktijkverklaring het bewijs dat het vangnet functioneert (de verrichte inspanningen van werk-fit & naar werk zijn immers hierdoor tastbaar). Tevens kan de praktijkverklaring het voorportaal, het intake instrument zijn om bij aanvang nieuwe schooljaar per beroepsniveau de individuen, gemotiveerd en met meer slaagkans in groepen mbo-opleidingen aan te bieden. Een samenwerking tussen de werkende en schoolse weg biedt daarmee nieuwe aanwas voor de ROC's en de branches zitten te springen om deze maatgerichte bbl opleidingen voor hun gezelschap.

De praktijkverklaring is het verbindende instrument (de paperclip) in het multidisciplinair netwerk, vangnet en is het voorportaal naar duurzaam en effectieve arbeid en/of onderwijs.

Wie gaat wat betalen?

Ook dat is simpel! Waar nu de kosten ook liggen. Op zeker dat werkgevers zo blij zijn met dit instrument, dat ze er graag voor betalen. Zeker met de roep om arbeidskrachten die er is. Echter onbekend maakt onbemind. Essentieel is dat we in de regio ruchtbaarheid geven aan dit ultieme werkgeversinstrument. Immers er is pas vraag naar Senseo-pads, sinds de uitvinding van de Senseo.

Dus in beginsel ligt er een taak (en ook de kosten) bij scholen en gemeentes om iedereen in/uit het participatiesysteem te (laten) activeren en zichtbaar te maken in termen van praktijkverklaringswaardig. Ook bij het ervoor zorgen dat iedereen in het multidisciplinair netwerk wordt getraind in de mbo-taal en 6K's. Ook de intermediairs, WSP's en zorginstanties. Doelstelling iedere dagbesteding, re-integratieplaats wordt een branche gerichte bijna-baan locatie en leert de gezelschap. Iedereen doet gewoon waar hij/zij goed in is, enkel nu in dezelfde mbo-taal. 1+1=3

No Pain no-gain! Het leermeester-gezel principe is intensief. De rol van de werkgever is niet meer (ver)wachten op kant en klare leermeesters krijgt. Het vergt investeren in je gezellen, met hulp van een praktijkopleider-plus. Gelukkig beamen de 100 opgeleide praktijkopleiders (werkgevers, begeleiders, jobcoaches & docenten).

*Dit kost meer tijd, zeker de eerste keer, maar het levert ook tijd, plezier en energie op!
Iedereen is immers trots op een praktijkverklaring, vooral als het je eerste mbo-verklaring & bewijs is.*

Bijlage 1: Participeren loont wordt trekker in West-Brabant SBB Pilot: Praktijkverklaring in het mbo“.

Centrumgemeente Breda, VNO NCW Participeren loont, VSO Driespan, ontwikkelbedrijven (o.a. WVS en Atea) en Marlijn Academie zijn gestart in de landelijke mbo SBB pilot “Praktijkleren met de praktijkverklaring in het mbo“, werkenden en toeleiding naar arbeid van de doelgroep die (vooral) nog geen mbo-diploma kan behalen.

De pilotprojectgroep opereert binnen het kader van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten West-Brabant van RMC-regio 34: “Iedereen op z'n plek in West-Brabant” De pilotprojectgroep houdt zich echter niet bezig met het bestrijden van het voortijdig schoolverlaten maar uitsluitend met de toeleiding naar arbeid van de kandidaten die in dit kader zijn uitgevallen.

De pilot is Februari 2019 gestart, duurt 2 jaar en de doelstelling is minimaal 150 uitgereikte praktijkverklaringen.

Doelen:

- Doel op arbeidsmarktregio niveau: Effectieve samenwerking tussen partijen om arbeidsdeelname van de doelgroep te maximaliseren.
- Doel op samenwerkingspartners-niveau: optimale bijdrage van de organisatie aan het verhogen van de arbeidsmarktdeelname van de doelgroep
- Doel op kandidaatsniveau: behalen van een praktijkverklaring waarin het arbeidsvermogen is vastgelegd en waarmee maximale loonwaarde gerealiseerd kan worden.

De pilotprojectgroep houdt zich bezig met het organiseren van trajecten naar arbeid voor kandidaten waarvan is vastgesteld dat die vooralsnog niet langs de beschikbare mbo-trajecten een startkwalificatie op de arbeidsmarkt kunnen behalen. Kandidaten kunnen voortkomen uit vier bronnen:

- **Werkenden**, zonder startkwalificatie
- **Oud-leerlingen van VSO/Praktijkonderwijs**, route arbeid of dagbesteding met loonwaarde, Wajongers
- **VSO en Mbo-uitvallers niveau Entree t/m niveau 4 (ROC), thuiszitters, nuggers.**
- **Werkzoekenden, Uitkeringsgerechtigden of niet-uitkeringsgerechtigden (gemeente/UWV)**

Participeren loont wil het functioneren en participeren van werkzoekenden en werkenden die reeds 6-13 maanden succesvol participeren zichtbaar maken en belonen met een praktijkverklaring in het mbo.

Wie een aanmerking kan komen voor een mbo-praktijkverklaring zijn deelnemers zonder startkwalificatie (mbo-2 diploma), die niet in aanmerking meer komen voor bekostigd diplomerend mbo onderwijs, of vooralsnog geen bol of bbl mbo-diplomerende opleiding aandurven, niet denken te kunnen en/of op dit moment niet willen.

De deelnemers worden gefilterd op wel/geen startkwalificatie, leerbaarheid en vooral ook op basis van werkfitheid c.q. bereidheid om te activeren, werk-fit te worden, de beroepsvaardigheden aan te leren en te willen participeren in reguliere arbeidsproces op en/of voorbereid worden op het participeren op bijna-baan locaties (= erkende leerbedrijven waar men in een veilige omgeving zich kan voorbereiden op participatie en zich bekwamen in een beroep. Ook wordt gekeken of voorliggende voorzieningen zoals de bbl met mbo-diploma al dan niet haalbaar is voor de kandidaat. Op basis van deze intake krijgt het leerbedrijf een niet-bindend advies of en welke praktijkverklaring haalbaar is. Participeren loont ondersteunt de werkgever bij de invulling van deze “inclusieve adviesfunctie”. Vast onderdeel is de structurele betrokkenheid van de mbo-instelling bij het opstellen van het advies. De opleidingstrajecten worden uitgevoerd binnen de “derde leerweg” (OVO), dat wil zeggen binnen het door OCW niet-bekostigde onderwijs.

Verbinden leidt tot 1+1=3 De ambitie van de SBB-pilot: ‘Mensen zonder startkwalificatie hebben een relatief kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Zij zijn vaker werkloos en uitkeringsafhankelijk. Wij willen voor werkenden en werkzoekenden zonder startkwalificatie, en voor wie het behalen van een mbo-diploma (incl. entree) of -certificaat vooralsnog niet haalbaar is, de overgang naar werk versoepelen en de kans op duurzaam werk vergroten. Dit gaan we doen in een aantal pilots met praktijkleren waarbij mensen vaardigheden aanleren afgeleid van de mbo-kwalificatiestructuur, die aansluiten op de behoefte van werkgevers en werknemers”.

Deze ambitie, doelstelling en inrichting van de SBB Pilot sluit naadloos aan op de agenda beroepsonderwijs West-Brabant, met haar ambitie ‘mensen gaan met perspectief aan het werk en de bijbehorende speerpunten van ambitie 3 agenda beroepsonderwijs West-Brabant¹ ([1 Ambities agenda beroepsonderwijs West-Brabant](#))

1. Het volledig arbeidsmarktpotentieel mobiliseren (o.a. om- en bijscholing)
2. Er is een sluitend vangnet in de regio voor kwetsbare (minder zelfredzame) doelgroepen
3. De afspraken uit het Taalakkoord rondom laaggeletterdheid zijn uitgevoerd

De pilotprojectgroep opereert binnen het kader van de intentieverklaring “Perspectief op werk” zoals vastgelegd door VNO-NCW, MKB-Nederland, LTO Nederland, VNG, G4, G40, MBO Raad, UWV, OCW, SZW (zie brief van staatssecretaris Van Ark (SZW) aan de Tweede Kamer inzake de uitwerking van een breed offensief om meer mensen met een beperking aan het werk te helpen, dd. 20-11-2018).

De pilot is gestart met het verbinden van alle in dit kader reeds genomen initiatieven bij scholen, gemeenten en werkgevers om te komen tot één gemeenschappelijk gedeelde werkwijze voor de organisatie van trajecten van de doelgroep naar arbeid. Waarbij de werkende weg en wensen van werkgevers centraal staan.

Deze verbinding van reeds gestarte initiatieven die onderdeel worden van de SBB-pilot omvat in ieder geval:

- SITS Sociaal innovatieproject Gemeente Breda, Het Driespan (VSO-onderwijs) en Marlijn Academie
  - SITS Sociaal innovatieproject Gemeente Breda, WVS, Atea, Midzuid en mbo Marlijn Academie
  - Thematafel partners Breda aan de slag (Tools to Work, Ons Label, Nora Werkt, Samen Top, Kakelbont)
  - SBCM/Divosa "Opstap naar werk met een praktijkverklaring": WVS & PTC groep
  - Beroepsonderwijs West-Brabant
  - Leerhoeve 3Antonius; een onderwijsgerichte bijna baan locatie voor vo/vso/po en mbo-uitvallers
  - Organisaties/samenwerkingen die zich lopende de pilot aandienen (tevens proeftuin van Marlijn Academie)
- Ook wordt samenwerking gezocht met het project Talenten zonder papieren (gemeente Breda- ROC West-Brabant)

De doelgroepen waarop de pilot zich zal richten correspondeert voor 90% met reeds geïnitieerde initiatieven.

- Werkenden zonder startkwalificatie, die al bewezen hebben 9 maanden (een deel van) een beroep uit te voeren in een werkomgeving (bij een werkgever).
- Deelnemers in leerwerktrajecten, (werkzoekenden) die op weg zijn naar (betaalde) arbeid
- Deelnemers op bijna baan locaties (b.v. Thematafel partners) die re-integreren naar werk en/of onderwijs
- Schoolverlaters van VSO/PRO voor wie de schoolse weg niet geschikt is.
- Schooluitvallers van het mbo (niveau 1 t/m 4), krijgen via de werkende weg toch perspectief op diploma.

De pilot gaat wellicht zelfs ook het pad plaveien voor mbo-uitvallers die thuiszitten en nu slechts moeizaam de weg van het praktijkleren bereiken.

Organisatie;

De pilotprojectgroep heeft een vliegende start door gebruik te maken van de bestaande kennis en organisatie van de reeds gestarte initiatieven in het praktijkleren van de doelgroep bij vso/praktijkonderwijs, WVS, Marlijn Academie en de organisaties aangesloten bij de Thematafel Breda aan de slag.

De pilotprojectgroep werft de arbeidsplaatsen bij de regionale werkgevers in samenwerking met landelijke en regionale brancheorganisaties (horeca, zorg, groen, bouw, transport en logistiek, handel, techniek) en met het Werkgevers Servicepunt West-Brabant. Ook ROC West-Brabant gaat aansluiten, om zo een sluitend vangnet en echt een brug naar arbeid te vormen en het participeren zichtbaar maken.

De pilotprojectgroep werkt met erkende leerbedrijven en streeft naar een netwerk met veel deelnemende werkgevers, die (worden) erkend door SBB als leerbedrijf, op het hele beroep of zelfstandige combinaties van werkprocessen, als basis voor een praktijkverklaring die tot zelfstandige loonwaarde leidt.

De werkende weg: De aanpak die 'werkt':

Opgemerkt wordt dat de geformuleerde doelstellingen en ambities van de SBB-pilot klonen zouden kunnen zijn van de deelnemende mbo-onderwijsinstelling. Met haar slogan, de werkende weg: "de mbo-aanpak die 'werkt'" wil de niet-bekostigde mbo-onderwijsinstelling Marlijn Academie immers al jaren de brug slaan tussen onderwijs en werk en een regio-vangnet zijn voor iedereen voor wie de standaard route niet haalbaar is gebleken.

Concluderend

Deze pilot biedt dé praktijkroute naar arbeid met perspectief op een praktijkverklaring. Door de 84 derde leerweg mbo-erkenningen zijn leerwerktrajecten in vele sectoren en niveaus mogelijk. Dat deze aanpak werkt voor bedrijven blijkt uit het recente onderwijsinspectierapport en hoge tevredenheid van werkgevers, praktijkopleider en leerlingen (cijfer 8.1). Men ervaart deze werkwijze als praktisch en vooral als een aanpak waarin het (leren) werken en functioneren op een werkplek centraal staat.

Dit pilotprojectgroep verbindt bovenstaande landelijke en regionale ambities en integreert reeds gestarte initiatieven met elkaar tot een concreet lerend werkend innovatief regionaal vangnet op een zeer praktische wijze volgens de werkende aanpak 'mbo-aanpak die werkt' en zorgt zo voor regionaal vangnet en 1+1=3.

Een duurzaam en betaald arbeidsverband en een praktijkverklaring, met mbo-verklaring. Vandaar 1+1=3.

Wilt u meer informatie: neem contact op met mevr. Liesbeth van der Lee, Gemeente Breda (gal.van.der.lee@rblwest-brabant.nl), of Annemiek Heijnen (heijnen@vnoncwbrabantzeeland.nl), projectleider participeren loont www.participerenloont.nl en/of mevr. Marlène Ruigrok van Houtum, Marlijn Academie (administratie@marlijnacademie.nl)

3) Voordelen voor scholen & gemeentes als zorg partijen de MBO-beroepstaal inzetten als brug naar werk

- Tussenpartijen en externe jobcoaches, opgeleid tot praktijkopleider, kunnen met kennis van de MBO Beroepstaal het leerbedrijf gerichter helpen bij het beoordelen op de gedragscriteria, bij het ontzorgen op de terreinen Welzijn en Wonen en helpen met toepassen van regelingen & voorwaarden.
  - het examen wordt een natuurlijk instrument om naar betaalde arbeid over te gaan.
  - Het verkrijgen van een startkwalificatie draagt bij aan een duurzame arbeidsparticipatie.
- Het leerbedrijf kan hierdoor op een positieve, constructieve wijze invulling kan geven aan de participatiewet die in 2026 vereist dat minimaal 5% van hun personeelsbestand, mensen met een beperking zijn.

- Kortom, door samen de werkende weg, de MBO-beroepstaal in te zetten op weg naar werk zorgen we voor eenduidigheid, een werkend perspectief, en een sluitende aanpak voor alle doelgroepen en voor de deelnemer betere kansen op (leren) functioneren en duurzame participatiemogelijkheden.
Als iemand (een deel van) het beroep zo goed uitvoert dat een bedrijf er een praktijkverklaring voor uitreikt en hem ervoor betaalt, wie zijn wij dan als mbo-onderwijsinstelling om te zeggen dat hij eerst nog jaren naar school moet?

Participeren loont: beloont duurzame inzetbaarheid en participatie voor werkgever en gezelschap

Hoe fijn zou het zijn als iedereen een taal sprak, geen aparte talen meer van zorg, onderwijs en werk. En liefst nog gewoon de taal van de werkgevers, immers die betaalt bepaald. Zou je dan als werkgever niet veel sneller kunnen bepalen of een werkzoekende bij uw bedrijf past? Zouden we elkaar dan niet beter begrijpen en wellicht ook makkelijker het beroepstekort kunnen worden ingevuld? Deze taal is er en heet de mbo-taal.

Participeren loont is een netwerk van werkgevers, ondernemers, jobcoaches, bijna-baan locaties die werkzoekenden en werkenden uit de brede doelgroep voorbereiden en begeleiden op werk m.b.v. De mbo taal, gewoon het SBB kwalificatiedossier dat u als bedrijf kent van uw bb I mbo- leerlingen die u wellicht al heeft.

Participeren loont kent beiden werelden, de wereld waarin mensen volgens deze 6K's worden geactiveerd, met hun naar talenten wordt gezocht en ze hierin leren werken. En de wereld van u als werkgever, waar u tegen aanloopt bij het vinden, werven, opleiden en vooral duurzaam inzetten van werkzoekenden en werkenden zonder startkwalificaties.

W.W.W.WIJ ontzorgen elkaar.

We ontzorgen u op het gebied van **Welzijn, Wonen, Werk** en **Werkomstandigheden**.

Wonen en Welzijn:

Vragen met betrekking tot Wonen en Welzijn, regelen we zoveel mogelijk buiten het werk, direct met de kandidaat. Dit is voor de kandidaat erg belangrijk, wat als dat geregeld is en/of er is iemand die hierover meedenkt, krijgt de kandidaat rust in zijn hoofd en komt hij tot nieuwe dingen. Dus ons doel is om het met u vooral over het werk te hebben.

Werk:

We formuleren uw wensen a.h.v. De mbo taal en gaan voor u op zoek naar een passende match! Niet omdat per se omdat ze het op dag 1 al kunnen, maar omdat ze de basis beroepsvaardigheden beschikken en samen met u aan tijdens de kennismaking, a.h.v. Het kwalificatiedossier (delen van een beroep) is gekeken wat je van de kandidaten verwacht. Dus een start beeld waar iemand staat, wat hij al kan en eerlijke afspraken, duidelijke verwachtingen, a.h.v. Het beroep (KD) wat u als werkgever na b.v. 1 week, 3 maanden en 6 maanden kan verwachten. Dus het KD gebruiken we bij de contract bespreking. Met hulp van de jobcoach direct vertaalt naar de 6K's. A.h.v het beroep voeren we driegesprekken met uw medewerker en kandidaat over het WERK, hoe hij zich ontwikkelt a.h.v. De 6K's **De 6 K's. Kennis, Kwaliteit, Kwantiteit, Kosten, Klant en Continuïteit**.

Wat betekent het concreet voor u als werkgever. Hoeveel inspanning kost het u? Het kost u zeker tijd, want wij willen ook dat een directe collega of baas ook leert denken in onderwijstaal. Dus 2x ½ dag in de klas om deze mbo-taal te leren zodat jullie vaardig en gecertificeerd zijn om een samenvattend oordeel, waaruit heel concreet blijkt waarom jullie (bijna) medewerker, voldoet aan alle eisen van dat werkproces en de praktijkverklaring, met een mbo-verklaring van de onderwijsinstelling krijgt.

Wilt u meer informatie: Annemiek Heijnen (heinen@vnoncwbrabantzeeland.nl), projectleider participeren loont
www.participerenloont.nl en/of Marlijn Academie (administratie@marlijnacademie.nl)